Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

1) Τὸ νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τις κάτι Ἤπ. Ἴμβρ. Πόντ. (Κερασ.): *Ὅ,τ' νὰ φάῃ' ἡ κ'λιὰ α' ἄλλ' α' μέρα ἄρνησ'* Ἴμβρ. *Ἀσ' σὸν ψεύτεν καὶ κλέφτεν πάντα ἀρνησία θ' ἀκούς* (ἀπὸ τὸν ψεύστην καὶ κλέπτην πάντοτε ἀρνήσεις θὰ ἀκούσῃς, ὅτι δηλ. δὲν ἔκαμαν κλοπὴν ἢ δὲν εἶπαν ψέματα) Κερασ. || Φρ. *Τὸ πιάνω ἄρνησι* (ἀρνοῦμαι) Ἤπ. **2)** *Ἄρνημα*, ὃ ἰδ., Κρήτ.: Ἄσμ.

Τὸ θάνατό μου λόγιαζα κι ὄχι τὴν ἄρνησί σου,
ἄπονε, καὶ πῶς μ' ἔβγαλες ἀπὸ τὴν ὄρεξί σου.

3) Τὸ Μηδικὸν σίλφιον τῆς φαρμακευτικῆς (assa foetida), γαλακτώδης ὀπὸς τοῦ φυτοῦ νάρθηκος (ferula), μαγικὸν φάρμακον πρὸς ἄρνησιν τοῦ ἐραστοῦ Ζάκ.

ἀρνησιὰ ἡ, Πελοπν. (Λακων. Λάστ. κ.ἀ.) —ΝΠολίτ. Μελέτ. 356 ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωὴ² 150 ΜΤσιριμώκ. Σονέττ. 7 *ἀρνεσιὰ* Πελοπν.—ΝΠολίτ. Ἐκλογ. 208 *ἄρνησα* Πελοπν. (Τριφυλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀρνειέμαι*. Εἰς τὸ *ἄρνησα* ἐκ τοῦ *ἀρνησὰ* ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου ἔγινε διὰ τὸν μετρικὸν τονισμὸν τοῦ ἄσμ., ἐν ᾧ ἀπαντᾶται.

1) Ὁ τόπος ἔνθα μεταβαίνοντες οἱ νεκροὶ λησμονοῦν τοὺς ζῶντας, ὁ Ἅδης ἔνθ' ἀν.: Ἄσμ.

Ἐπὰ ἔν' τῆς ἄρνας τὸ χωριό, τῆς ἀρνησιᾶς τὸ χῶμα (μοιρολ.) Λακων.

Μὲ πάει 'ς τῆς ἄρνης τὰ βουνά, 'ς τῆς ἀρνησιᾶς τοὺς κάμπους (μοιρολ.) Λάστ.

Νὰ πάου 'ς τῆς ἄρνης τὰ βουνά, 'ς τῆς ἄρνησας τοὺς κάμπους
π' ἀρνειέται ἡ μάννα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάννα (μοιρολ.) Τριφυλ.

Ἐδῶ εἶναι ποῦ τ' ὠνόμασαν τῆς ἀρνησιᾶς τὸ χόρτο
ποῦ ἀρνειέται ἡ μάννα τὸ παιδὶ καὶ τὸ παιδὶ τὴ μάννα (μοιρολ.) ΝΠολίτ. Μελέτ. 356.

Θὰ πάω 'ς τῆς ἄρνης τὰ βουνά, 'ς τῆς ἀρνεσιᾶς τὴ βρύσι ΝΠολίτ. Ἐκλογ. 208. —Ποίημ.

Καὶ πέθανα καὶ πέρασα 'ς τὸν παγωμένο Ἅδη
νὰ πιῶ νερὸ τῆς ἀρνησιᾶς 'ς τῆς ἄρνας τὸ λαγκάδι ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἀν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄρνα*. **2)** Λήθη ΜΤσιριμῶκ. ἔνθ' ἀν.: Ποίημ.

Τὴ λησμονιά, τὴν ἀρνησιὰ τὴ γύρεψε τοῦ κάκου,
τότ' ἔγειρε κ' ὕπνο βαθὺ κι ἀξύπνητο ἐκοιμήθη.
Συνών. *λησμονιά, ξεχασιά*.

ἀρνήσιος ἐπίθ. κοιν. *ἀρνήσιος* Πελοπν. (Μαζαίικ.) κ.ἀ. *ἀρνήσος* πολλαχ. *ἀρνήσιους* βόρ. ἰδιώμ. *ἀρνήσιους* Μακεδ. (Χαλκιδ.) κ.ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀρνὶ* καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. *-ήσιος*.

Ὁ ἐξ ἀρνίου προερχόμενος, ἄρνειος: *Κρέας - τομάρι ἀρνήσιο* κοιν. Συνών. *ἀρνιακὸς* **Α 1**, *ἀρνίστικος*, *ἀρνὸς* **2**.

ἀρνητὴς ὁ, Ἤπ. Κάρπ. Κέρκ. Πελοπν. (Βασαρ. Λακων. Λάστ. Μάν.) κ.ἀ. *ἀρνηστὴς* Κρήτ. Πάρ. Πόντ. (Οἰν.) Σύμ. *ἀρνετὴς* Πόντ. (Κερασ.) *ἀρνηκὴ* Τσακων. Θηλ. *ἀρνήτρα* Πελοπν. (Λακων.) κ.ἀ. *ἀρνήστρα* Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀρνειέμαι*. Ἡ λ. καὶ μεσν. Ἰδ. Θησαυρ.

Ὁ ἀπαρνούμενος, ὁ ἐγκαταλείπων ἔνθ' ἀν.: Φρ. *Νὰ εἶμαι - νὰ γενῶ ἀρνητὴς τοῦ Χριστοῦ!* (ὅρκος) Βασαρ. Ἤπ. Κρήτ. *Ἂν λέγω σε ψέματα, ἀρνετὴς τοῦ Χριστοῦ νὰ εἶμαι!* Κερασ. || Ἄσμ.

Κ' ἐσεῖς περιβολάκια μου ὀμορφοδουλεμένα,
μὴν εἴδατε τὸν ἀρνητή, τὸν κλέφτη τῆς ἀγάπης;
(τὸν ἀπαρνηθέντα τὸν πρὸς ἐμὲ ἔρωτα) Λάστ.

Νὰ πάρω τὸν πολλ' ἀγαπῶ, | τὸν ἀγαπῶ, τὸν ἀρνητή,
τὸν ψεύτη καὶ τὸν κομπωτὴ
Κάρπ.

Κ' οἱ μάννες ψεῦτρες γίνονται κ' οἱ ἀδερφὲς ἀρνῆτρες Λακων.

Ἐ μάννες ἔν' ψεματαρρὲς τσ' ἐ ἀδερφὲς ἀρνῆστρες Μεγίστ. Συνών. *ἀπαρνητής*.

ἀρνητιὰ ἡ, Πελοπν. (Μάν. κ.ἀ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀρνητής*.

Ὁ τόπος ἔνθα μεταβαίνοντες οἱ νεκροὶ λησμονοῦν τοὺς ζῶντας, ὁ Ἅδης: Ἄσμ.

Πάνε 'ς τῆς ἄρνης τὰ βουνά, 'ς τῆς ἀρνητιᾶς τὸν κάμπο,
ἐδῶ ποτὲ δὲ σμίγουνε, ποτὲς δὲν ἀνταμώνουν Πελοπν.

Νὰ πάῃ 'ς τῆς ἄρνας τὰ χωριά, 'ς τῆς ἀρνητιᾶς τὰ μέρη Μάν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. *ἄρνα*.

ἀρνὶ τό, *ἀρνὶν* Κύπρ. Μεγίστ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἰν. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ.ἀ.) *ἀρνί* κοιν. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. Πόντ. (Ὄφ.) Τσακων. *ἀρινὶ* Λῆμν. *ἀανὶ* Σαμοθρ. *ἀϊνὶ* Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. *ἀρνίον*. Περὶ τῆς γενέσεως τοῦ *ι* εἰς τὸ *ἀρινὶ* ἰδ. ΑνθΠαπαδοπ. Γραμμ. βορ. ἰδιωμ. 23, περὶ δὲ τοῦ *ἀϊνὶ* ἰδ. ΑHeisenberg ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 89 κέξ.

Τὸ νεογνὸν τοῦ προβάτου, ἀρνίον, ἀμνὸς ἔνθ' ἀν.: Φρ. *Ἥμερος - ἥσυχος - μαλακὸς σὰν ἀρνί* (ἥπιος, μαλακὸς καὶ εὐγενὴς εἰς τοὺς τρόπους. Πβ. ἀρχ. φρ. «ἀρνίου μαλακώτερος»). *Τὸν ἔκαμα ἀρνί* (τὸν ἐξημέρωσα, τὸν κατεπράυνα). *Ἔγινε ἀρνί* (κατέστη πρᾶος) κοιν. *Ἀρνὶν ἐποίκ' ἀτον* (τὸν ἔκαμα. Συνών. ταῖς προηγουμέναις) Κερασ. Τραπ. Χαλδ. *Κοιμᾶται σὰν ἀρνί* (ἐπὶ ἡσύχου καὶ παρατεταμένου ὕπνου συνήθως παιδίου) πολλαχ. *Μὲ τ' ἀρνιὰ κουρεύεται* (ἐπὶ ἀνθρώπου ἡλικιωμένου μέν, λέγοντος δὲ καὶ πράττοντος ὅσα καὶ οἱ παῖδες) Πελοπν. (Δημητσάν.) *Πῆραν ἀρνιὰ οἱ προβατῖνες* (ἔμειναν ἔγκυοι) Πελοπν. (Μαζαίικ.) *Σὰν τ' ἀρνιὰ 'ς τὸ μακελλειὸ* (ἐπὶ πολλῶν φονευμένων ἐν συμπλοκῇ) Ἀθῆν. *Σὰν τ' ἀρνὶ 'ς τοῦ χασάπη* (ἐπὶ τιμωρίας ἀθῴου) Ἤπ. *Δένω τ' ἀρνιὰ* (ἐμποδίζω διὰ μαγικῶν καταδέσμων τὰ ἁρπακτικὰ ὄρνεα καὶ τοὺς ἀγρίους αἰλούρους διὰ νὰ μὴ φάγουν τ' ἀρνιά) Κρήτ. *Προβατῖνα τέσσερων ἀρνιῶνε* (ἡ τετράκις γεννήσασα, ἔπειτα δὲ καὶ τετραετὴς) Μαζαίικ. *Κριάρι τέσσερων ἀρνιῶνε* (κριὸς τετραετής. Ἡ σημ. ἐπεξετάθη καὶ ἐπὶ τὸν κριὸν ἐκ τῆς προβατίνας) αὐτόθ. *Πρόβατο δύο - τριῶν - τεσσάρων ἀρνιῶν* (ὅταν ἔχῃ ἀλλάξει δύο - τρία - τέσσαρα ζεύγη κοπτήρων) ΡΔημητρ. Κτηνοτρόφ. 62. || Αἱ ἑπόμεναι φρ. λέγονται ἐπὶ ἐπιμόνου ἀρνήσεως λογοπαικτικῶς διὰ τὴν παρήχησιν *ἀρνὶ - ἀρνειέμαι* (Πβ. ΝΠολίτ. Παροιμ. 2,470): *Τ' ἀρνὶ βαστῶ* (ἀρνοῦμαι) Λέσβ. *Κάμνου τ' ἀρνὶ* αὐτόθ. *Πιάν' τ' ἀρνὶ ἀπ' τ'ν οὐρὰ* Θεσσ. (Ζαγορ.) *Ἔπιασε τ' ἀρνὶ ἀπὸ τὸ πόδι* Δημητσάν. *Ἔπιασι τ' ἀρνὶ* Μακεδ. (Καταφύγ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.) *Ἐγὼ τ' ἀρνὶ ἀπὸ τὸ ποδάρι!* (*ἀρνειόμουν*) Ἀθῆν. *Τ' ἀρνὶ ὀχ τὸ πόδι* Πελοπν. (Βούρβουρ.) *Ἂν σὲ ρωτήσουν, ἐσὺ τ' ἀρνὶ* (ν' ἀρνηθῇς) Πελοπν. (Μάν.) *Πόσα τοῦ 'λεα κ' ἐκεῖνος γούλου τ' ἀρνί!* (*ἀρνειότανε*) Σύμ. || Παροιμ. *Ἀχαμνὸ ἀρνὶ καὶ παχειὰ νουρὰ* (ἐπὶ πτωχοῦ ἐπιδεικνύοντος πολυτέλειαν) Πελοπν. (Μεσσ.) *Φτουχὸ ἀρνί, πλατειὰ νουρὰ δὲν πάει* (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Αἰτωλ. *Ὁποιοὺς γίνιτι ἀρνὶ τοὺν τρώει οὐ λύκους* (δὲν ἐπιτρέπεται διαρκὴς ἀνοχὴ πρὸς τοὺς θέλοντας νὰ μᾶς βλάπτουν, διότι ἄλλως κινδυνεύομεν νὰ ὑποστῶμεν συμφορὰς καὶ ζημίας) Μακεδ. (Σισάν.) *Τοὺ καλὸ τ' ἀρνὶ ποὺ δυὸ μάννις β'ζαίν'* (ἐπὶ τοῦ χρηστοῦ ἀγαπωμένου) Μακεδ. || Ἄσμ.

Ἀρνί 'φαες κ' ἐρνίστης με, τυρὶ καὶ τυραννεῖς με
(στίχ. λογοπαικτικὸς διὰ τὴν παρήχησιν *ἀρνὶ - ἐρνίστης* καὶ *τυρὶ - τυραννεῖς*) Σύμ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ